

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Относно: постъпили в институцията на омбудсмана жалби във връзка с насилие над деца

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЪЛЧЕВ,

Повод да се обърнем спешно към Вас са постъпилите в институцията на омбудсмана сигнали, свързани с твърдения за извършени насилие на деца в Социално-педагогически интернат (СПИ) „Христо Ботев“ с. Варненци, община Тутракан. Сигналите са внесени от УНИЦЕФ – България и Български Хелзинкски комитет (БХК), които са подадени и до Вас. Данните са събрани в рамките на изпълнявани от организациите проекти, в хода на които са проведени интервюта с деца, настанени със съдебно решение в СПИ Варненци. По време на интервютата с децата и родителите, изследователите са получили информация, която поражда сериозни опасения „относно предполагаеми системни и повтарящи се тежки нарушения на правата на децата“. Сред събраните данни има твърдения за извършване от страна на децата на тежък принудителен труд и експлоатация, наказания чрез физическо изтощение, ограничен достъп до комуникация с външния свят, както и физически, сексуално и психическо насилие, извършвано както от служители на интерната, така и от други деца.

Тези тревожни „предполагаеми“ инциденти са документирани и са предоставени на омбудсмана писмено и в тях децата свидетелстват за тежки нарушения, извършвани от персонала на СПИ с. Варненци и от други деца. В интервютата са участвали четири деца, настанени в интерната, които към момента на извършване на интервютата са в лятна ваканция и се намират при родителите си в кв. Надежда, гр. Сливен. Разговорите с децата са извършени в присъствието на родител или друг значим възрастен за децата.

Във връзка с тези сериозни и много тежки твърдения, на 24.07.2025 г. омбудсманът на Република България и негов екип извърши спешна проверка и посети СПИ с. Варненци. С оглед на постигане на гарантиране на правата и интересите на децата, които по време на лятната ваканция са на територията на интерната, се предприеха редица действия. По време на проверката се установи, че екип на Главна дирекция „Контрол на правата на децата“ към Държавната агенция за закрила на детето са провели задълбочени интервюта с останалите в интерната деца, поради което се взе решение да не се провеждат нови разговори, които биха довели евентуално до травмирането им.

В качеството си на независим мониторингов орган, който гарантира спазването на правата на децата и следи работата на компетентните органи, предприети в тази посока, омбудсманът предприема редица действия, но без да навлиза в правомощията на отговорните институции, като извършва проверки и отправя препоръки. В контекста на тези свои функции и със загриженост за правата и интересите на децата и младежите в СПИ с. Варненци, се обръщаме към Вас с конкретни препоръки:

- Препоръчаме Ви да извършите проверка на всички разработени процедури в СПИ с. Варненци с оглед на това дали те не нарушават правата и интересите на настанените деца.
- В хода на проверките да анализирате дали настанените ученици имат гарантирано право за подаване на жалба и дали са осигурени условията за това.
- Препоръчваме Ви да обсъдите и изготвите ръководство за придружаване на децата до съответния съд, в който се гледа делото им, като осигурите висока защита на придружаващите лица и на децата.
- Да ни запознаете със спешните действия, които ще предприеме Министерството на образованието и науката във връзка с твърденията за насилие в интерната в с. Варненци?
- Какви рискове са изведени от страна на министерството по отношение на настанените деца?;
- Като орган за закрила и принципал на интерната, какви действия ще се планират за гарантиране на безопасността и благосъстоянието на засегнатите деца, както и относно предотвратяване на всякакви ответни действия срещу тях и техните родители, които са споделили информация;
- Омбудсманът на Република България многократно е подчертавал, че децата, които се настаняват в държавните специални училища за обучение на ученици, са исторически маргинализирани и в по-голямата си част те не могат да четат и пишат. Това показва, че тези училища не трябва да бъдат по общообразователните програми, учениците да се явяват на национално външно оценяване, а трябва да учат по специални обучителни програми и да имат възможност в съкратени срокове да придобиват умения за определени професии. Само това ще им даде възможност да се интегрират и социализират след напускането на интернатите.
- Да се обсъдят координирани действия с всички отговорни институции, както и да се извършат мултидисциплинарни оценки на всички ученици.
- Позицията на омбудсмана е, че СПИ с. Варненци трябва да бъде закрито, като се изготви адекватен план за неговото закриване и осигуряване на правата на всички деца.

Изявяваме увереност, че в кратки срокове ще ни запознаете с Вашето становище по отправените препоръки, както и с действията, които сте предприели. Препоръчвам Ви Регионално управление на образованието – Силистра да извърши незабавна

проверка в СПИ с. Варненци, като очаквам да ме запознаете с констатациите от проверката. Оставаме на разположение за подкрепа на координирани действия, които поставят правата и благосъстоянието на децата в центъра на всички усилия.

С уважение,

ВЕЛИСЛАВА ДЕЛЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ